

**НАПРЯМКИ НАДАННЯ ЕФЕКТИВНОЇ ПСИХОЛОГІЧНОЇ КОРЕКЦІЙНОЇ
ДОПОМОГИ ДІТЯМ З ПОРУШЕННЯМИ ПСИХОФІЗИЧНОГО РОЗВИТКУ
В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ УКРАЇНИ**

**THE WAYS OF PROVIDING EFFECTIVE PSYCHOLOGICAL CORRECTIVE
ASSISTANCE TO CHILDREN WITH DISORDERS OF PSYCHOPHYSICAL
DEVELOPMENT IN THE CONDITIONS OF UKRAINIAN EDUCATIONAL
SPACE**

Кротенко Валентина Іванівна

<https://orcid.org/0000-0002-6382-984X>

канд. психол. наук, доцент,

доцент кафедри спеціальної психології та медицини,

Національний педагогічний університет ім. М. П. Драгоманова,

Київ, Україна

vikrotenko@gmail.com

В системі психологічної допомоги дітям з порушеннями психофізичного розвитку однією з найважливіших ланок є психологічна корекція, висока практична значущість якої потребує вирішення цілої низки теоретичних та методологічних проблем. В умовах активної розбудови сучасної української освіти в парадигмі інклюзії, яка розуміється як процес постійного пошуку ефективних шляхів задоволення індивідуальних потреб усіх дітей, головним орієнтиром надання психологічної допомоги має бути дитина як суб'єкт психологічного впливу з його клініко-психологічними та психолого-педагогічними особливостями. В процесі психологічної корекції дітей з порушеннями психофізичного розвитку особливо важливо враховувати складну структуру особливостей розвитку дитини, характер поєднання в картині її стану таких факторів, як соціальна ситуація розвитку та вираженість змін особистості, пов'язаних з захворюванням. Не менш важливим є виділення напрямків психологічної корекції, яке багато в чому залежить від способу структурування психологічної реальності; визначення ефективних організаційних аспектів та дотримання необхідних умов в процесі здійснення корекційно-розвивальної роботи.

Виділення напрямків психологічної корекції багато в чому залежить від способу структурування психологічної реальності, з якою працює психолог. А оскільки підходів до структурування цієї реальності досить багато, то і виділення напрямків можливе на різному методологічному підґрунті.

По-перше, це може бути вид діяльності, в яку включена дитина. На цій основі можна виділити розвиток і корекцію предметно-маніпулятивної, ігрової, навчальної, побутової, навчально-професійної діяльності, а також продуктивних видів діяльності (конструювання, ліплення, малювання, аплікація), які є актуальними для дитини.

По-друге, підґрунтям можуть стати психологічні механізми, які відповідають за реалізацію діяльності людини. Напрямки психологічної корекції при цьому можуть бути наступні:

- корекція мотиваційних (активуючих) механізмів діяльності, тобто формування і корекція мотивів та потреб;

- корекція когнітивних та операційних механізмів діяльності, тобто формування і корекція орієнтувальної основи діяльності, способів вирішення типових задач;

- корекція регуляційних механізмів діяльності, які здійснюють діяльнісний акт, а саме здійснення цілеспрямовання, планування, координації взаємодії учасників діяльності, контролю та оцінки;

- корекція соціальних механізмів діяльності, тобто формування соціальних позицій, оволодіння соціальними ролями та способами взаємодії між ними, засвоєння соціальних цінностей, правил і нормативів.

По-третє, підґрунтям можна вважати виокремлення функціональних одиниць психічної діяльності:

- пізнавальні процеси (відчуття, сприймання, пам'ять, мислення, увага, мовлення, уява);

- емоційні процеси (емоційний тон, емоції, почуття, переживання, емоційні стани);

- моторно-рухові процеси (координація рухів, предметних дій, цілеспрямованих складних форм поведінки);

- мотиваційно-вольові процеси (стимуляція, тонізація, релаксація та позбавлення від зайвої нервово-психічної напруги, довільність, здатність до вольового зусилля);
- усвідомлення особистості (самооцінка, рівень домагань, образ Я, ідентичність, каузальна атрибуція).

По-четверте, підґрунтям може слугувати глибина проникнення в структуру організації психічного розвитку. З цієї точки зору можна виділити наступні напрямки психологічної корекції:

- симптоматична корекція, коли метою корекційного впливу є феномени порушення психофізичного розвитку, які спостерігаються;
- корекція і гармонізація трьох базових складових психічного розвитку (довільної регуляції психічної активності; просторових уявлень та базової афективної регуляції);
- вплив на причини особливостей розвитку, що спостерігаються (соціальна ситуація розвитку та міжфункціональна організація мозкових систем).

По-п'яте, підґрунтям виділення напрямків корекції є вік дитини. Кожному віковому періоду характерні свої сенситивні періоди – періоди найбільшого розвитку тих чи інших психічних процесів і функцій та поява найважливіших психологічних новоутворень, необхідних для реалізації наступного етапу вікового розвитку. В залежності від віку структура психічних якостей може змінюватись: важливі психічні процеси, які формуються на ранніх стадіях онтогенезу, автоматизуються і стають засобами і умовами появи нових процесів і властивостей. Тому кожний віковий період потребує виділення своєї структури напрямків психічного розвитку і корекції. Ці напрямки враховуються і визначають зміст державних освітніх стандартів в Україні, які прийняті на кожному шаблі освіти дитини.

Список використаних джерел:

1. Бондаренко А.Ф. Психологическая помощь: теория и практика. [4-е изд., испр. и доп.]. Киев: Освіта України, 2007. 332с.
2. Кузікова С.Б. Підготовка студентів-психологів до психокорекційної діяльності: навч. Посіб. Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2011. 145с.

3. Мамайчук И.И. Психокоррекционные технологии для детей с проблемами в развитии. – Спб.: Речь, 2006.- 400 с.
4. Осипова А.А. Общая психокоррекция: учебное пособие для студентов вузов. Москва: ТЦ «Сфера», 2008. 512с.
5. Основи практичної психології /[В.Панок, Т.Титаренко, Н.Чепелева та ін.]. Київ:Либідь, 1999.536с.

СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ

SOCIAL RESPONSIBILITY OF THE TOURIST BUSINESS

Кудінова Ірина Петрівна

кандидат економічних наук, доцент

E-mail: ikudinova@nubip.edu.ua

ORCID: 0000-0002-1324-3840

На сьогоднішній день більшість туристичних фірм, володіючи фінансовими та матеріальними ресурсами, здійснюють свою діяльність не лише для одержання прибутків, але сприяють також і вирішенню економічних, соціальних та екологічних проблем.

Соціальна відповідальність туристичного бізнесу є концепцією менеджменту туристичного підприємства, інструментом його стратегічної діяльності, в довершеному задумі являє собою системну діяльність з підпорядкуванням економічних завдань соціальним, є переорієнтацією в управлінні з короткозорої економічної політики організації на програми сталого економічного розвитку [1].

Соціальна відповідальність в туризмі повинна включати в себе широкий спектр діяльності:

– розвиток і поліпшення соціальних умов персоналу (навчання та професійний розвиток, надання працівникам туристських організацій соціальних пакетів, застосування мотиваційних схем оплати праці, створення умов для праці та відпочинку тощо);